

Raport z ewaluacji wewnętrznej
przeprowadzonej w Szkole Podstawowej nr 11 im. Henryka Sienkiewicza w Puławach
w roku szkolny 2019/2020

I. Wstęp:

W celu wsparcia szkoły w rozwoju i podejmowaniu słusznych i uzasadnionych decyzji co do działalności placówki i organizacji pracy, Dyrekcja szkoły, we współpracy z nauczycielami, określiła przedmiot ewaluacji.

Jest to wymaganie 5: **Respektowane są normy społeczne - bezpieczeństwo fizyczne uczniów w szkole i w drodze do/ze szkoły**. Powołany został zespół ds. ewaluacji wewnętrznej w składzie: Ilona Wrótniak- Terlecka, Renata Lis, Marzena Piskorska, Ilona Sumorek, Paulina Wolszczak, Sylwia Śliwiak, Dominika Grzesiowska.

Opracowano plan ewaluacji wewnętrznej obejmujący cele ewaluacji, pytania kluczowe, kryteria ewaluacji, metody badawcze i źródła informacji. Określono etapy podejmowanych działań i osoby odpowiedzialne za ich realizację.

Wyboru badanego obszaru dokonano kierując się potrzebą analizy i oceny aktualnej sytuacji szkoły w kontekście bezpieczeństwa uczniów, określenia tzw. „czarnych punktów szkoły”, czyli miejsc niebezpiecznych, zagrażających bezpieczeństwu uczniów w obrębie szkoły i jej najbliższym otoczeniu. Ewaluacja wewnętrzna ma na celu wdrażanie środków zaradczych mających podnieść poziom poczucia bezpieczeństwa u wszystkich podmiotów społeczności szkolnej. Ma również służyć autorefleksji wszystkich uczestników życia szkoły, związanej z poprawą panującej w szkole atmosfery, aby szkoła była miejscem bezpiecznym, przyjaznym, opartym na wzajemnym szacunku.

II. Wprowadzenie :

Cele ewaluacji :

- Zebranie danych na temat bezpieczeństwa w szkole oraz w drodze do i ze szkoły
- Ocena efektywności realizowanych w szkole działań z zakresu bezpieczeństwa
- Dostosowanie dotychczas podejmowanych działań w zakresie bezpieczeństwa pod kątem oczekiwań uczniów, nauczycieli oraz rodziców.

Przystępując do ewaluacji sformułowano następujące pytania kluczowe:

- Czy uczniowie czują się bezpiecznie w klasie/szkole?
- Czy uczniowie znają działania podejmowane w szkole służące poprawie bezpieczeństwa?
- Czy uczniowie czują się bezpiecznie w drodze do/ze szkoły?
- Czy rodzice uważają, że szkoła zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa?
- Czy nauczyciele uważają, że szkoła podejmuje wystarczające działania na rzecz bezpieczeństwa dzieci?
- Czy dochodzi w szkole do agresywnych zachowań? Jakie negatywne zachowania występują w szkole najczęściej?
- Gdzie najczęściej dochodzi do agresywnych zachowań w szkole?
- Czy uczniowie spotykają się z agresywnym zachowaniem poza szkołą?
- Czy uczniowie wiedzą jakie działania podjąć w sytuacji gdy doświadczają przemocy?
- Jakie działania eliminujące negatywne zachowania oraz mające na celu wzmocnienie właściwych postaw podejmuje szkoła?

Przyjęto następujące kryteria ewaluacji:

- adekwatność działań
- skuteczność, efektywność
- powszechność
- systemowość działań (celowe działania na poziomie całej instytucji)

III. Opis zastosowanej metodologii oraz źródła informacji

W toku badań przeprowadzono :

- Ankietę wśród rodziców
- Ankietę wśród uczniów
- Ankietę wśród nauczycieli
- Wywiad z Dyrekcją
- Ewaluacja graficzna - rysunek klasy 5c i 5e
- Analiza dokumentów

IV. Prezentacja wyników ewaluacji

Wyniki i wnioski z analizy ankiety dla uczniów

Liczba uczniów ankietowanych – 129

- klasa 5 E – 22

- klasa 5 F – 20

- klasa 6 B – 17

- klasa 6 D – 15

- klasa 7 A – 21

- klasa 7 B – 16

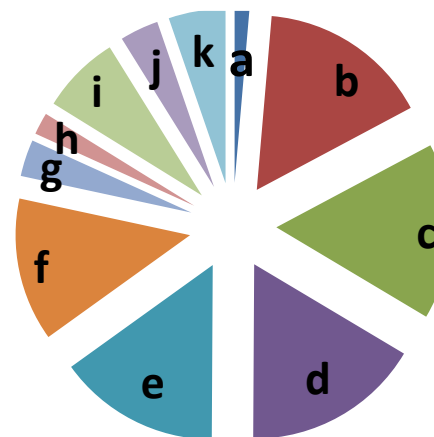
- klasa 8 A – 6

- klasa 8 B – 12

1. Czy obserwowałeś/-aś w szkole wymienione zachowania lub sytuacje?

/można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź/

- a) nie, żadnych – 6,2%
- b) bójki – 72,1%
- c) popychanie, kopanie – 74,4%
- d) wyzywanie – 75,2%
- e) wyśmiewanie innych – 68,2%
- f) obgadywanie – 60,5%
- g) kradzieże – 15,5%
- h) wyłudzenie pieniędzy – 9,3%
- i) wandalizm (niszczenie ławek, sprzętu, itp.) – 33,3%
- j) szantażowanie – 16,3%
- k) groźby – 24,0%
- l) inne, jakie?
– zabieranie uczniom telefonów przez nauczycieli

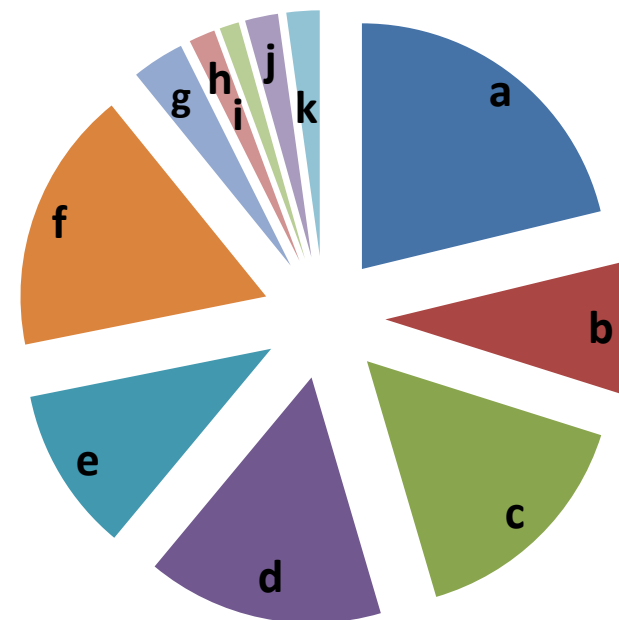

Najwięcej, bo 75,2% ankietowanych uczniów wskazało na agresję słowną – wyzywanie – jako najczęściej spotykaną wśród uczniów w szkole. Niewiele mniej osób (poniżej 74,4%) zaobserwowało popychanie, kopanie, bójki. Znaczna liczba dzieci wymienia też: wyśmiewanie (68,2%) oraz obgadywanie (60,5%). Około 1/3 ankietowanych uczniów zaobserwowało w szkole przejawy wandalizmu: niszczenie mebli, sprzętu i wyposażenia szkolnego. Jako najrzadziej napotykaną oznakę agresji w szkole ankietowani wymieniają: groźby wobec kolegów (24%), kradzieże (15,5%), szantażowanie (16,3%), wyłudzenie pieniędzy (9,3%). Tylko 6,2% uczniów nie zaobserwowało w szkole żadnych agresywnych zachowań. Jeden ankietowany, jako przejaw agresji uznał zabieranie uczniom telefonów przez nauczycieli.

2. Czy wymienione niebezpieczne sytuacje lub zachowania dotyczyły Ciebie osobiście? Jeśli tak, to które?

/można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź/

- a) nie dotyczyły mnie żadne z wymienionych sytuacji – **38,0%**
- b) bójki – **15,5%**
- c) popychanie, kopanie – **27,9%**
- d) wyzywanie – **27,9%**
- e) wyśmiewanie – **19,4%**
- f) obgadywanie – **31,0%**
- g) kradzieże – **6,2%**
- h) wyłudzenie pieniędzy – **3,1%**
- i) wandalizm – **2,3%**
- j) szantażowanie – **3,9%**
- k) groźby – **3,9%**
- l) inne, jakie?
(brak odpowiedzi)

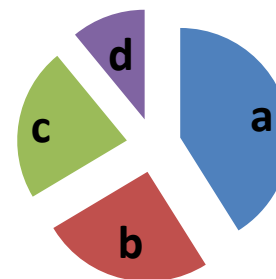
Jako najczęściej spotykaną postać agresji wobec siebie ankietowani wymienili obgadywanie – 31%. Niewiele mniej dzieci doświadczyło: popychania, kopania i wyzywania (27,9%). Zdecydowanie mniej poczuło się wyśmianymi (19,4%), czy było ofiarą bójek (15,5%). Mniej niż 7% ankietowanych zaznało innej przemocy wobec siebie: kradzieże (6,2%), szantażowanie i groźby (3,9%), wyłudzenie pieniędzy (3,1%), wandalizm (2,3%).

Uczniowie, którzy wzięli udział w ankiecie widzą w szkole agresję, ale wobec siebie rzadko jej doświadczyli. 38% badanych osób stwierdziło, że nie spotkało się z żadnymi jej przejawami.

3. Jeśli spotkały Cię osobiście agresywne zachowania, to z czyjej strony?

/można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź/

- a) nie spotkały mnie żadne agresywne zachowania – **46,5%**
- b) innych uczniów z Twojej klasy – **28,7%**
- c) uczniów z innych klas Twojej szkoły – **25,6%**
- d) osób spoza szkoły – **12,4%**
- e) innych osób, kogo?
(brak odpowiedzi)

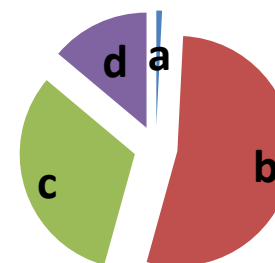

Ankietowani najczęściej agresywnych zachowań doświadczyli ze strony swoich kolegów i koleżanek z klasy (28,7%), Niewiele mniej od uczniów z innych klas (25,6%), a najmniej od osób spoza szkoły (12,4%).

46,5% badanych uczniów stwierdziło, że nie spotkały ich żadne zachowania świadczące o przemocy.

4. Jak często Twoim zdaniem dochodzi do agresywnych zachowań ze strony uczniów?

- a) nigdy – **0,8%**
- b) rzadko – **53,5%**
- c) często – **31,8%**
- d) prawie codziennie – **13,9%**

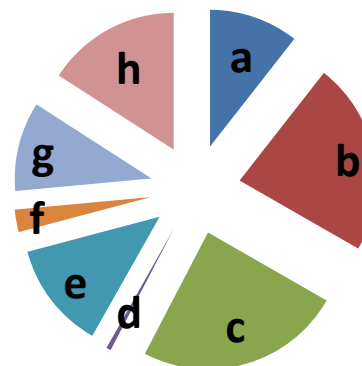
Według opinii ponad połowy ankietowanych (53,5%), w szkole rzadko dochodzi do agresywnych zachowań ze strony uczniów. Niemal 1/3 (31,8%) uważa, że często, a 13,9% badanych twierdzi, że codziennie.

Natomiast 0,8% ankietowanych uczniów jest zdania, że w szkole nigdy nie dochodzi do takich zachowań.

5. Kogo informowałeś/-aś o sytuacjach agresywnych?

/można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź/

- a) nie było potrzeby informowania, nie zauważyłem/-am żadnych sytuacji agresywnych – **15,5%**
- b) nikogo – **33,3%**
- c) kolegę lub koleżankę ze szkoły – **35,7%**
- d) dyrektora – **0,8%**
- e) wychowawcę – **18,6%**
- f) pedagoga szkolnego – **3,9%**
- g) nauczyciela – **15,5%**
- h) rodziców – **23,3%**
- i) inne osoby, które?
(brak odpowiedzi)

O zaobserwowanych lub doświadczonych sytuacjach agresywnych uczniowie najczęściej rozmawiali ze swoimi kolegami i koleżankami ze szkoły (35,7%).

1/3 ankietowanych (33,3%) o takim fakcie nie poinformowała nikogo.

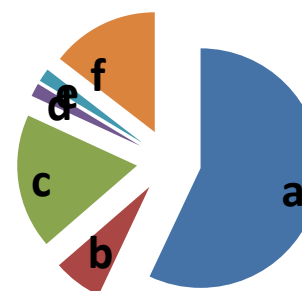
Częściej niż wychowawcę (18,6%) lub innych nauczycieli (15,5%), uczniowie zawiadamiali swoich rodziców (23,3%). Pedagogą szkolnego informowało 3,9% ankietowanych, a dyrekcję 0,8%.

15,5% badanych uczniów uważa, że nie było potrzeby informowania kogokolwiek, gdyż nie zauważyli w szkole agresywnych zachowań ze strony uczniów.

6. Czy w szkole są prowadzone pogadanki o przeciwdziałaniu agresji? Jeśli tak, to przez kogo?

/można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź/

- a) wychowawcę – **72,9%**
- b) innych nauczycieli – **8,5%**
- c) pedagoga szkolnego – **23,3%**
- d) dyrekcję – **2,3%**
- e) zaproszone osoby z poradni – **2,3%**
- f) nie ma takich pogadanek – **18,6%**

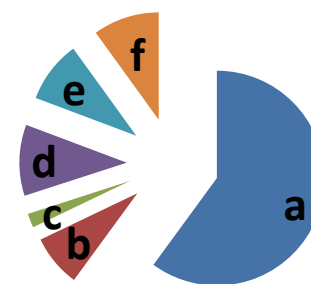

72,9% badanych uczniów stwierdziło, że w szkole pogadanki o przeciwdziałaniu agresji wśród uczniów są prowadzone w klasach przez wychowawców. 23,3% wskazało na pedagoga szkolnego. 8,5% ankietowanych wyznaje, że takie pogadanki przeprowadzają inni nauczyciele, natomiast 2,3% uczniów wskazuje na dyrekcję oraz specjalnie w tym celu zaproszone osoby z poradni. 18,6% badanych uczniów uważa, że w szkole nie ma pogadanek o przeciwdziałaniu agresji wśród uczniów.

7. Czy są osoby, które wzbudzają Twój strach?

/można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź/

- a) nie ma takich osób – **65,1%**
- b) koledzy z klasy – **8,5%**
- c) rówieśnicy – **2,3%**
- d) starsi koledzy – **11,6%**
- e) nieznani uczniowie spoza szkoły – **10,1%**
- f) nieznane osoby dorosłe – **10,8%**
- g) inni, kto?
 - pani ucząca języka polskiego
 - nauczyciele
 - ludzie, którzy opowiadają o strasznych rzeczach

Wśród ankietowanych uczniów, starszych kolegów ze szkoły boi się 11,6%, a nieznanymi uczniami z innych szkół 10,1%. Kolegów z tej samej klasy obawia się 8,5% badanych. 2,3% badanych dzieci stwierdziło, że to rówieśnicy wywołują u nich strach. 10,8% uczniów przyznało, że lęk budzą w nich dorosłe nieznane osoby.

W otwartym podpunkcie jako tych, którzy powodują strach u dzieci, pojedynczy ankietowani dopisali nauczycieli oraz ludzi, którzy opowiadają o „strasznych rzeczach”.

65,1% badanych uczniów oświadczyło, że nie ma osób, których się boją.

8. Określ w jakim stopniu czujesz się bezpiecznie w następujących miejscach w Twojej szkole.

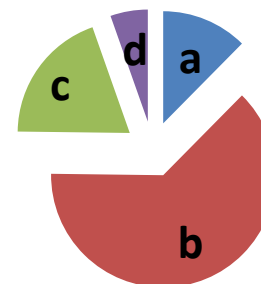
	bezpiecznie	średnio bezpiecznie	niebezpiecznie
podczas lekcji	78,3%	20,3%	1,4%
podczas przerw	49,2%	46,1%	4,6%
w drodze do/ze szkoły	76,1%	20,8%	3,1%
w toaletach	74,4%	19,4%	6,2%
w stołówce	75,8%	21,0%	3,2%
w szatni	59,8%	33,1%	7,1%
przy sklepiku szkolnym	71,3%	23,2%	5,4%
na boisku szkolnym po lekcjach	71,2%	23,2%	5,6%

Najbezpieczniej ankietowani uczniowie uczują się w szkole podczas trwania lekcji (78,3%). Niewiele mniej w drodze do i ze szkoły (76,1%) oraz w stołówce (75,8%) i toaletach (74,4%). Zbliżony poziom bezpieczeństwa badani odczuwają przy sklepiku szkolnym (71,3%) oraz na boisku szkolnym po zakończonych lekcjach (71,2%).

Jako miejsce najbardziej niebezpieczne w szkole uczniowie wskazali szatnię (7,1%).

9. Jak określasz relacje między uczniami w szkole?

- a) życzliwe – **12,4%**
- b) raczej życzliwe – **62,8%**
- c) raczej nieżyczliwe – **19,4%**
- d) nieżyczliwe – **5,4%**

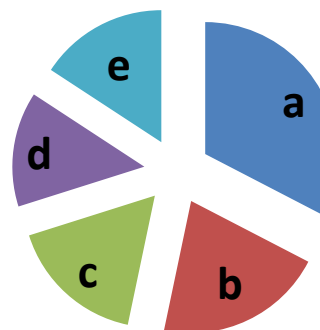
W przeważającej liczbie ankietowani uczniowie oświadczyli, że ich zdaniem relacje między uczniami w szkole są raczej życzliwe (62,8%). Na relacje życzliwe wskazało 12,4%.

19,4% badanych uważa, że stosunki koleżeńskie w szkole są raczej nieżyczliwe. 5,4% badanych dzieci przedstawia je jako nieżyczliwe.

10. Kto lub co Twoim zdaniem ma duży wpływ na bezpieczeństwo w Twojej szkole?

/można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź/

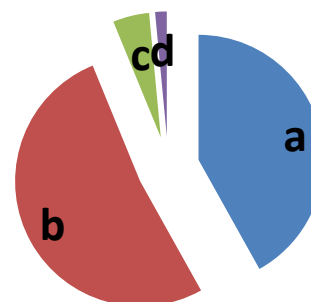
- a) nauczyciele dyżurujący podczas przerw – **46,5%**
- b) szybka, przynosząca konsekwencje reakcja nauczycieli na złe zachowania uczniów – **29,5%**
- c) lekcje wychowawcze na temat przemocy, radzenia sobie z własnymi emocjami i problemami – **24,0%**
- d) przyjazna, serdeczna atmosfera w klasie – **20,1%**
- e) monitoring szkolny – **22,5%**
- f) inne, jakie?
 - częste odwiedziny w szkole policji
 - chodzenie po szkole z kolegami
 - przyjaciel lub przyjaciółka
 - gdy n-l dyżurujący reaguje na to, co się dzieje i nie odsyła do wychowawcy / 2 osoby
 - nic / 2 osoby

Według ankietowanych uczniów, największy wpływ na bezpieczeństwo w szkole mają dyżurujący podczas przerw nauczyciele (46,5%). 29,5% osób wskazało na szybką i przynoszącą konsekwencje reakcje n-li na złe zachowanie uczniów. Duże znaczenie w opinii uczniów mają też pogadanki na lekcjach wychowawczych o przeciwdziałaniu agresji (24%) oraz monitoring szkolny (22,5%). 20,1% ankietowanych uważa, że na bezpieczeństwo w szkole duży wpływ ma przyjazna i serdeczna atmosfera w klasie. W otwartym podpunkcie pojedynczy uczniowie jako środek do poprawienia bezpieczeństwa w szkole wymienili: częste odwiedziny funkcjonariuszy policji oraz posiadanie przyjaciół. Jeszcze raz też zwrócili uwagę na rolę dyżurujących nauczycieli, którzy ich zdaniem powinni reagować na skargi uczniów i rozwiązywać problemy. Dwie osoby uznały, że nic nie poprawi bezpieczeństwa w szkole.

11. Czy w swojej szkole czujesz się bezpiecznie?

- a) Tak – **41,9%**
- b) raczej tak – **51,9%**
- c) raczej nie – **4,7%**
- d) nie – **1,5%**

41,9% badanych uczniów oznajmiła, że w szkole czuje się bezpiecznie. Ponad połowa ankietowanych (51,9%) wyznała, że raczej bezpiecznie. Tylko 4,7% uczniów w szkole czuje się raczej niebezpiecznie, a 1,5% - niebezpiecznie.

12. Co Twoim zdaniem można zmienić, aby w szkole było bezpieczniej?

- większe zaangażowanie nauczycieli podczas dyżurów na przerwach i słuchanie problemów zgłaszanych przez uczniów, nie odsyłanie do wychowawców / 12 osób
- dyżury dyrektora na korytarzu
- mniej biegania uczniów na przerwach
- bardzo szybka reakcja nauczycieli na zło wyrządzone uczniowi / 3 osoby
- większe konsekwencje (kary) dla uczniów za postawy wulgarnie i agresywne wobec kolegów / 5 osób
- większa obserwacja starszych uczniów
- system alarmowy w razie złego zachowania uczniów
- więcej lekcji wychowawczych na temat bezpieczeństwa uczniów w szkole, na temat przeciwdziałania przemocy i konsekwencji niewłaściwych zachowań / 6 osób
- rozmowy z dyrekcją na temat przeciwdziałania agresji
- częstsze rozmowy na godzinach wychowawczych na temat sytuacji klasowej związanej z relacjami między uczniami
- zgłaszanie przez uczniów swoich problemów nauczycielowi
- większe zwracanie uwagi nauczycieli na problemy uczniów
- więcej kamer monitoringu, zwłaszcza w szatni i zamontowanie nowych w klasach / 4 osoby
- przywrócenie możliwości korzystania na przerwach z telefonów, wtedy uczniowie zajmą się nimi, a nie agresją wobec innych / 4 osoby
- szafki szkolne w celu ograniczenia kradzieży książek / 10 osób

- możliwość wychodzenia do sklepu Żabka podczas przerw, ponieważ przy sklepiku w kolejce zdarzają się sytuacje agresywne (kłótnie, obrażanie, popychanie) / 4 osoby
- zwrócenie uwagi nauczycieli na popychanie i agresywne zachowania uczniów w stołówce szkolnej
- karty magnetyczne do wejścia do szkoły dla uczniów / 3 osoby
- ochrona przy wejściu do szkoły
- ochrona przy wszystkich salach
- otwarta szkoła / 2 osoby
- przestrzeganie przez uczniów regulaminu i zasad zachowania w szkole.

Wnioski:

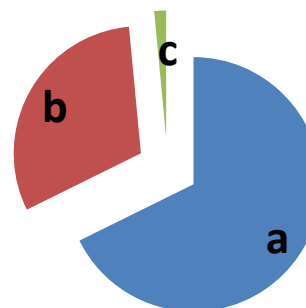
1. Uczniowie obserwują w szkole negatywne zachowania. Jest to agresja słowna, przede wszystkim wyzywanie ale także wyśmiewanie i obgadywanie oraz agresja fizyczna – popychanie, kopanie, bójki. Ankietowani uczniowie dostrzegają takie zachowania u innych, sami ich jednak w większości osobiście nie doświadczyli. Negatywnych zachowań uczniowie doświadczają przede wszystkim ze strony kolegów z klasy lub z innych klas i są to też osoby, które wzbudzają u nich uczucie strachu. Większość uczniów uważa jednak, że nie ma osób, które wywoływałyby u nich strach, a do agresywnych sytuacji dochodzi rzadko.
2. O negatywnym zachowaniu kolegów i koleżanek uczniowie rozmawiają między sobą. Częściej o takich sytuacjach niestety informują najpierw rodziców, a nie nauczycieli, wychowawców czy panią pedagog. Niepokojące jest to, że 33,3% ankietowanych stwierdziło, że w przypadku doświadczenia lub obserwowania agresywnego zachowania o tym fakcie nikogo nie poinformowało.
3. Miejscem, które uczniowie wskazali jako niebezpieczne w szkole jest szatnia. Uczniowie klasy 5c i 5e wskazali także korytarze, toalety, schody oraz na stołówce wąską przestrzeń ograniczoną barierką. Miejscem niebezpiecznym wskazanym przez uczniów są również okolice sklepiku szkolnego.
4. Uczniowie dostrzegają działania podejmowane w szkole a służące poprawie bezpieczeństwa: pogadanki prowadzone przez wychowawców, dyżury nauczycieli, szybka reakcja nauczycieli na niewłaściwe zachowania, monitoring. Poczucie bezpieczeństwa wzmacnia miła atmosfera w klasie oraz posiadanie kolegów, a zwłaszcza przyjaciół.
5. Większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie i uważa, że w szkole panuje życzliwa atmosfera.
6. Uczniowie czują się również bezpiecznie w drodze do i ze szkoły.
7. Aby zwiększyć poczucie bezpieczeństwa uczniowie zwracają uwagę na konieczność większego zaangażowania nauczycieli na dyżurach i szybką reakcję z ich strony na niestosowne zachowanie, wyciąganie konsekwencji u osób, które łamią przyjęte normy i zasady. Zdecydowanie więcej uczniowie chcą rozmawiać na lekcjach, zwłaszcza wychowawczych, o właściwych relacjach interpersonalnych.

Wyniki i wnioski ankiety przeprowadzonej wśród nauczycieli.

Ankietę wypełniło 65 nauczycieli.

1. Czy według Pani/Pana szkoła zapewnia uczniom poczucie bezpieczeństwa w czasie lekcji i przerw?

- a. Tak- **67,7%**
- b. Raczej tak- **30,8%**
- c. Nie – **1,5%**
- d. Raczej nie- **0%**
- e. Nie mam zdania- **0%**

Zdecydowana większość nauczycieli stwierdziła, że szkoła daje uczniom poczucie bezpieczeństwa w czasie lekcji i przerw.

2. Jeśli tak to jakie działania podejmuje szkoła w celu zapewnienia bezpieczeństwa?

- dyżury pełnione przez nauczycieli- **55 osób**
- monitoring- **30 osób**
- pogadanki z dziećmi na lekcjach na temat bezpieczeństwa w szkole oraz podczas wycieczek -**13 osób**
- stały kontakt z rodzicami (dziennik elektroniczny) – **3 osoby**
- zamknięcie wejścia głównego do szkoły- **6 osób**
- obecność Pań z obsługi w szatni
- szybkie reagowanie w niebezpiecznych sytuacjach – **4 osoby**
- pilnowanie wejść i wyjść ze szkoły – **2 osoby**
- zamykanie sal lekcyjnych podczas przerw
- na lekcjach opieka ze strony odpowiedzialnych nauczycieli
- stała opieka medyczna- **4 osoby**
- szkolenia z zakresy przepisów BHP oraz pierwszej pomocy- **3 osoby**

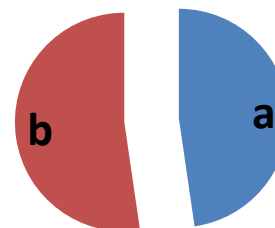
- uczniowie pod stałą opieką nauczycieli
- zakaz wychodzenia podczas przerw ze szkoły
- zakaz wychodzenia z sali podczas lekcji
- reagowanie na pojawienie się obcych, nieznanych osób w szkole
- przestrzeganie zasad BHP
- działania profilaktyczne prowadzone przez pedagoga i psychologa szkolnego- **2 osoby**
- opracowanie i wdrażanie szkolnego programu wychowawczo- profilaktycznego
- próbna ewakuacja- **2 osoby**
- w sytuacjach problemowych spotkania nauczycieli w zespołach i podejmowanie wspólnych działań
- współpraca wychowawców z pedagogiem i psychologiem szkolnym
- zapoznanie uczniów z przepisami BHP w pracowniach
- nieustanna opieka i dozór nauczycieli nad dziećmi
- rejestr wyjść grupowych
- wypełnianie dzieciom czasu
- powołanie zespołu do udzielania pierwszej pomocy
- kontrola absencji uczniów
- zakaz używania telefonów
- regulaminy i zasady bezpieczeństwa , które są stosowane i egzekwowane
- niewpuszczanie osób postronnych na teren szkoły
- jasne procedury w wyniku zaistnienia wypadków losowych/ nieprzewidywalnych np. w związku z COVID- 19
- ciągły dostęp do środków higienicznych w salach lekcyjnych i toaletach
- regularne czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń i powierzchni szkolnych
- stosowanie środków ochrony w czasie epidemii
- spotkania z przedstawicielami policji, straży miejskiej , straży pożarnej

Nauczyciele wskazali wiele działań, które podejmuje szkoła w celu zapewnienia uczniom poczucia bezpieczeństwa. Najwięcej osób zwróciło uwagę na takie działania jak : pełnione przez nauczycieli dyżury, monitoring , prewencyjne pogadanki na temat bezpieczeństwa w szkole i podczas wycieczek, zamknięcie wejścia głównego szkoły, szybkie reagowanie nauczycieli w niebezpiecznych sytuacjach, stała opieka medyczna w szkole, szkolenia z zakresu przepisów BHP oraz pierwszej pomocy, pilnowanie wejść do i wyjść ze szkoły, działania profilaktyczne prowadzone przez pedagoga i psychologa szkolnego, próbne ewakuacje.

3. Czy według Pani/ Pana są w szkole miejsca niebezpieczne?

Tak – **47,7%**

Nie – **52,3 %**

Ponad połowa ankietowanych 52,3% stwierdziła ,że w szkole nie ma miejsc niebezpiecznych , jednak 47,7 % ankietowanych uznała ,że w szkole są miejsca niebezpieczne

4. Jeśli tak proszę zaznaczyć które.

a. Boisko – **17,2 %**

b. Szatnia- **31 %**

c. Toalety- **48,3 %**

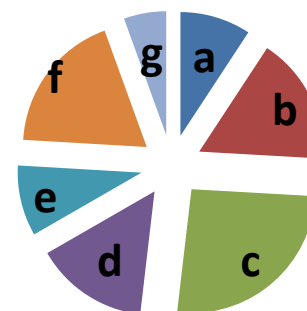
d. Schody- **27,6 %**

e. Korytarze- **17,2 %**

f. Sklepik szkolny- **34,5 %**

g. Stołówka – **10,3 %**

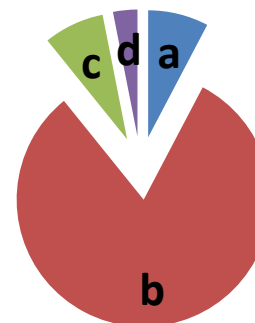
Inne: korytarz przy sali 209 (sala religii), szatnia przy sali gimnastycznej, wejście obok przedszkola pod stołówką

Według nauczycieli niebezpieczne miejsca w szkole to: toalety- 48,3%, okolice sklepiu szkolnego – 34,5%, szatnia- 31% oraz schody – 27,6%.

5. Czy Pani/Pana zdaniem uczniowie przestrzegają norm społecznych obowiązujących w szkole?

- a. Tak- **7,7%**
- b. Raczej tak- **81,5%**
- c. Nie- **7,7%**
- d. Raczej nie- **3,1 %**

Zdecydowana większość ankietowanych nauczycieli stwierdziła , że uczniowie naszej szkoły raczej przestrzegają przyjętych i obowiązujących w szkole norm i zasad społecznych. Tylko 7, 7% ankietowanych uznało, że uczniowie nie przestrzegają norm społecznych i przejawiają negatywne zachowanie – przykłady w punkcie 6.

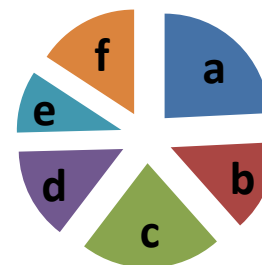
6. Jeśli nie to jakie negatywne zachowania zauważa Pani/Pan w szkole?

- niszczenie mienia szkolnego
- bieganie i skakanie ze schodów
- opuszczanie budynku szkoły podczas zajęć
- palenie papierosów w toaletach i na terenie szkoły
- aroganckie odzywki, przekleństwa, wyśmiewanie się
- chamstwo, brak szacunku do nauczycieli
- młodsi uczniowie biegają po korytarzy, nie reagują na uwagi , zbiegają po schodach, bawią się w łapanie siebie
- nękanie uczniów młodszych i słabszych

7. W jaki sposób Pani/Pan reaguje spotykając się z negatywnym zachowaniem uczniów ?

- a. Uwaga słowna i rozmowa- **96,9 %**
- b. Uwaga pisemna- **56,9 %**
- c. Powiadomienie wychowawcy- **87,7 %**
- d. Powiadomienie rodzica- **56,9 %**
- e. Powiadomienie Dyrektora- **38,5 %**
- f. Zgłoszenie Pedagogowi- **63,1%**

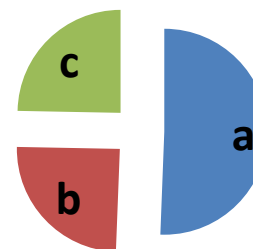
Inne: zajęcia prewencyjne na godzinie wychowawczej,
sposób reagowania zależy od na czym polega negatywne zachowanie.

Spotykając się z negatywnym zachowaniem nauczyciele najczęściej stosują uwagę słowną i przeprowadzają rozmowę . Informują o zaistniałej sytuacji wychowawcę i ewentualnie pedagoga szkolnego, a następnie rodziców min. przez wpis do dziennika elektronicznego. Ostateczną metodą jest powiadomienie Dyrektora. Oczywiście forma reakcji zależy od tego na czym polega negatywne zachowanie ucznia.

8. W jaki sposób dowiadują się Pani/ Pan o agresywnych zachowaniach uczniów poza szkołą?

- a. Od uczniów- **66,2 %**
- b. Od rodziców- **32,3%**
- c. Nie mam takich informacji- **32,3 %**

Negatywne zachowanie uczniowie szkoły przejawiają także poza szkołą . O takich zachowaniach nauczyciele dowiadują się od uczniów – 66,2% oraz rodziców – 32,3 %. Natomiast 32,3 % ankietowanych nauczycieli stwierdziło, że takie informacje do nich nie docierają.

9. Czy stan techniczny obiektu i jego wyposażenie gwarantuje uczniom bezpieczeństwo?

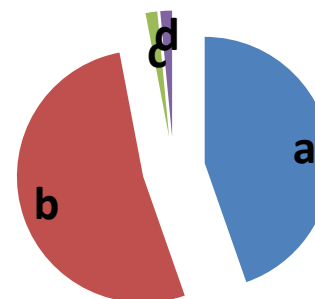
Napisz Tak lub Nie przy każdym punkcie

- a. Sale lekcyjne Tak – 65 Nie - 0
- b. Korytarze i klatki schodowe Tak – 56 Nie - 9
- c. Sale sportowe Tak – 65 Nie - 0
- d. Szatnia Tak – 52 Nie - 13
- e. Boisko szkolne Tak - 62 Nie - 3
- f. Stołówka Tak – 64 Nie - 1
- g. Biblioteka Tak – 65 Nie - 0
- h. Toalety Tak – 56 Nie – 9

Zdecydowana większość nauczycieli uważa, że stan techniczny szkoły i jej wyposażenie gwarantuje uczniom bezpieczeństwo.

10. Czy szkoła zapewnia uczniom właściwe warunki sanitarne?(toalety, umywalki, natryski)

- a. Tak- 44,6%
- b. Raczej tak- 52,3 %
- c. Nie – 1,5 %
- d. Raczej nie- 1,5%
- e. Nie mam zdania- 0 %

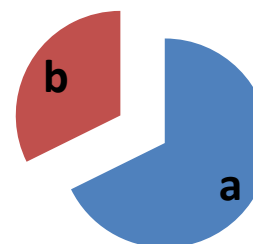
Większość nauczycieli uważa, że szkoła zapewnia właściwe warunki sanitarne. Tylko 1,5 % stwierdziło, że szkoła nie zapewnia właściwych warunków sanitarnych co uzasadniła przykładami w punkcie 11.

11. Jeśli nie proszę określić dlaczego?

- nie działają natryski przy sali gimnastycznej
- zepsute drzwi do toalety przy sali gimnastycznej
- brak papieru w toaletach

12. Czy uczniowie otrzymują w szkole właściwą opiekę medyczną w razie potrzeby?

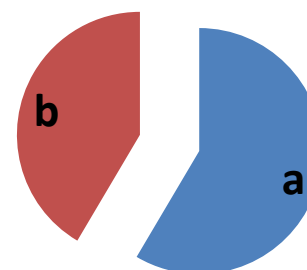
- a. Tak – **67, 7 %**
- b. Raczej Tak- **32, 3 %**
- c. Nie -**0%**
- d. Raczej nie- **0%**
- e. Nie mam zdania- **0%**

Nauczyciele zdecydowanie stwierdzili, że szkoła zapewnia właściwą opiekę medyczną w razie potrzeby.

13. Czy uczniowie wiedzą do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji kiedy spotkają się z przejawami agresji?

- a. Tak – **58,5%**
- b. Raczej tak – **41,5%**
- c. Nie – **0%**
- d. Raczej nie -**0%**
- e. Nie mam zdania- **0%**

Według nauczycieli uczniowie posiadają wiedzę jak zachować się i do kogo zwrócić w sytuacji kiedy spotkają się z przejawami agresji.

14. Czy ma Pani/ Pan propozycje dotyczące zwiększenia poczucia bezpieczeństwa uczniów ?

- szkolenie/ warsztaty dla uczniów , rodziców i nauczycieli dotyczące radzenia sobie z agresją rówieśniczą , przemocą w Internecie.
- uświadamianie dzieciom ,że nie tylko bicie, przezywanie jest przemocą ale też wykluczenie z grupy, ignorowanie. Poniżanie, wyśmiewanie to też przemoc tylko w „białych rękawiczkach” Wypisywanie ośmieszających komentarzy na kolegów/ koleżanki na forach internetowych to również przemoc
- pozytywne wzmacnianie psychologiczne uczniów o których wiadomo, że borykają się z brakiem akceptacji w grupie (nie mylić z pobłażaniem dla zachowań nieakceptowanych społecznie)
- nie mam żadnych propozycji , naszą szkołę uważam za bezpieczną – **4 osoby**
- natychmiastowe reagowanie nauczycieli w sytuacjach kryzysowych i podjęcie działań prowadzących do rozwiązania problemu – **2 osoby**
- stosowanie się do jasnych , klarownych procedur w stosunku do agresywnych uczniów i dostarczenie informacji o zaistniałych sytuacjach do wszystkich nauczycieli i pracowników
- uczniowie z młodszych jak i starszych klas nie powinni biegać podczas przerw , pomimo ciągłych upomnień i zgłoszeń wychowawcom tych uczniów , problem w naszej szkole jest duży
- rozmowy, lekcje z policją , strażą miejską, kuratorem- **2 osoby**
- surowsze konsekwencje w przypadku uczniów nękających innych
- więcej lekcji poświęconych przeciwdziałaniu agresji – **2 osoby**
- bardziej wyraźny podział uczniów na stołówce, uczniowie klas 1-3 na pierwszej przerwie, uczniowie klas 4- 8 na drugiej przerwie. Starsi uczniowie nie powinni być wpuszczani gdy obiad jedzą młodszy. Niby jest ten podział ale dzieci nie respektują, a nauczyciele nie zwracają uwagi kiedy starsi wpychają się przed młodsze dzieci.
- częste pogadanki z rodzicami klas młodszych na temat odpowiedniego zachowania na korytarzach i stołówce szkolnej(rzucanie chlebem, dzieci ze świetlicy hałasują)
- częstsza kontrola szatni przy basenie i sali gimnastycznej
- więcej dyżurów w szatni
- częstsze zaglądnianie do toalet

Wnioski :

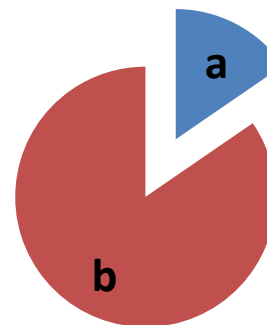
1. Nauczyciele uważają , że szkoła zapewnia uczniom poczucie bezpieczeństwa podczas przerw i w czasie lekcji. Aby zapewnić dzieciom bezpieczeństwo szkoła podejmuje wiele działań. Szkoła zapewnia właściwe warunki sanitarne, stałą opiekę medyczną również stan techniczny szkoły jako budynku oraz jej wyposażenie gwarantuje uczniom bezpieczeństwo. Zastrzeżenia budził fakt braku w toaletach papieru oraz stan techniczny natrysków i toalet przy Sali gimnastycznej.
2. Nauczyciele wskazali miejsca w szkole , w których może dochodzić do niebezpiecznych zachowań i sytuacji a są to : toalety , okolice sklepiku szkolnego, szatnia oraz schody.
3. Według nauczycieli uczniowie przestrzegają przyjętych norm społecznych . Negatywne zachowania , które pojawiają się , to przede wszystkim agresja psychiczna/ słowna oraz zachowania , w których uczniowie sami narażają się na niebezpieczeństwo czyli bieganie po korytarzach, palenie papierosów, opuszczanie budynku szkoły. Nauczyciele od uczniów i rodziców mają informacje o negatywnym zachowaniu niektórych uczniów również poza budynkiem szkoły.
4. Na negatywne zachowania nauczyciele reagują według przyjętych zasad , czyli upomnienie ustne i rozmowa , powiadomienie wychowawcy i ewentualnie pedagoga , powiadomienie rodziców i ostatecznie zaangażowanie w sytuację problemową Dyrektora. Oczywiście reakcje nauczycieli zależą od charakteru sytuacji problemowej.
5. Zdaniem nauczycieli uczniowie są wyposażeni w niezbędną wiedzę jak zachować się w sytuacji kiedy spotkają się z przejawami agresji. Wiedza jest natomiast w praktyce bywa różnie.
6. Aby zwiększyć poczucie bezpieczeństwa w szkole nauczyciele proponują więcej zajęć uświadamiających czym jest agresja słowna, większe wsparcie dla uczniów doświadczających ostracyzmu ,szybsza reakcja w sytuacji problemowej i szybkie rozwiązywanie problemu , informowanie o zaistniałych sytuacjach całej społeczności szkolnej, więcej dyżurów w szatni i w szatni przy basenie i Sali gimnastycznej , częstsze zaglądnienie do toalet. Konieczne jest także wyraźne odgraniczenie dzieci młodszych od starszych na stołówce. Wśród nauczycieli są również osoby, które uważają, że szkoła dużo robi aby zapewnić dzieciom bezpieczeństwo i w tym względzie nic już nie trzeba zmieniać.

Wyniki i wnioski ankiety przeprowadzonej wśród rodziców

Ankiety wypełniło 140 osób

1. Czy Pani/Pana dziecko było ofiarą przemocy na terenie szkoły w ciągu ostatniego roku szkolnego?

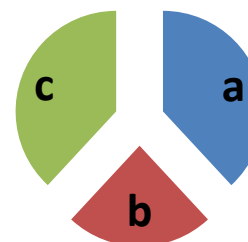
- a. Tak- 15 %
- b. Nie- 85 %

Zdecydowana większość ankietowanych rodziców- 85 % stwierdziła ,że ich dziecko nie doświadczyło w ostatnim roku szkolnym przemocy. 15 % odpowiedziało, że dziecko spotkało się z przemocą na terenie szkoły.

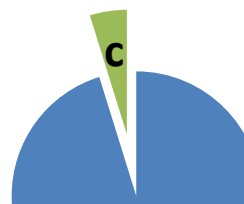
2. Jeśli w pytaniu 1 wybrano tak , proszę określić jaki to był rodzaj przemocy?

- a. Przemoc fizyczna- 38,1%
- b. Przemoc psychiczna-23,8%
- c. Przemoc fizyczna i psychiczna-38,1%

Według rodziców dominującą formą przemocy jest przemoc fizyczna.

3. Gdzie miało miejsce to zdarzenie?

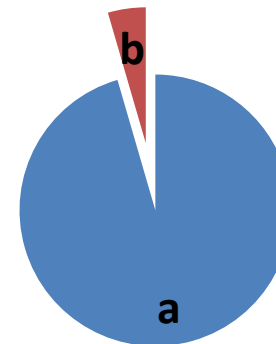

- a. Na terenie budynku szkoły- **95,2%**
- b. Na boiskach szkolnych- **0%**
- c. W drodze do / ze szkoły- **4,8%**

Ankietowani stwierdzili, że do przemocy dochodzi zwłaszcza na terenie budynku szkoły.

4. Czy sprawca był znany dziecku?

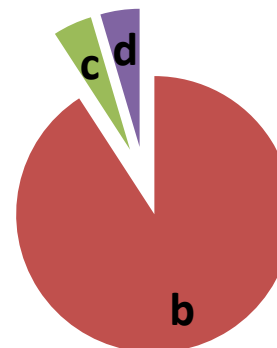
- a. Tak – **95,5%**
- b. Nie- **4,5%**

95,5% -twierdzi, że sprawca przemocy był znany dziecku.

5. O tym wydarzeniu powiadomiono:

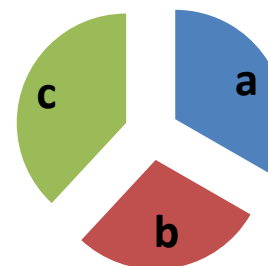
- a. Policję-**0%**
- b. Nauczyciela szkoły-**95,2%**
- c. Rodzica dziecka-**4,8%**
- d. Nikogo-**4,8%**

Najczęściej o przejawach przemocy w szkole informuje się nauczycieli.

6. Czy sprawca poniósł konsekwencje swojego czynu?

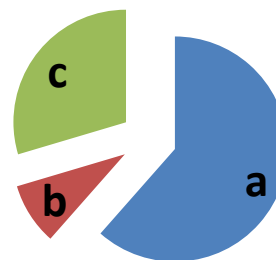
- a. Tak-**33,3%**
- b. Nie -**28,6%**
- c. Nie wiem-**38,1%**

33,3 % orzekło, że sprawca poniósł konsekwencje, 28,6 % ,że nie , a 38,1 % oznajmiło że nie wie.

7. Czy uważa Pani/Pan ,że nasza szkoła zapewnia dziecku bezpieczeństwo?

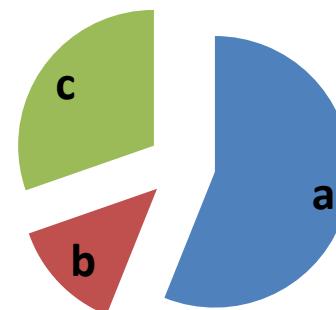
- a. Tak – **61,5%**
- b. Nie – **8,9%**
- c. Nie mam zdania- **29,6%**

Zdecydowana większość rodziców – 61,5% uważa, że szkoła zapewnia dziecku poczucie bezpieczeństwa. 8,9% stwierdziło, że nie ,a 29,6 % nie ma w tym względzie wyrobionego zdania.

8. Czy Pani/Pana zdaniem pracownicy szkoły szybko reagują na niewłaściwe zachowania uczniów?

- a. Tak -**53,6 %**
- b. Nie – **13 %**
- c. Nie wiem -**29 %**

Inne : (**4,4 %**)

- nie wszyscy nauczyciele,
- nie zawsze,
- tak jeśli wiedzą o incydencie,

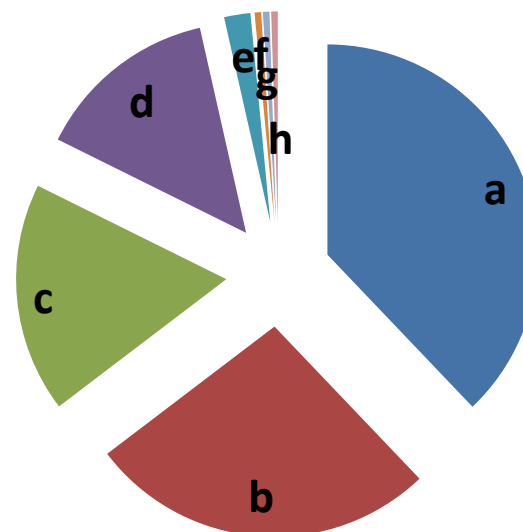
- z powodu ogromnej ilości uczniów w szkole, nauczyciele połowy drobnych incydentów nawet nie zauważają, albo nauczycielki zajęte rozmową nie patrzą na to co się dzieje. Oczywiście nie zawsze i nie cały czas ale tak się regularnie dzieje. To wynika z opowieści dziecka tak ale nie zagłębiają się w istotę konfliktu, szybko obarczając winą jedna ze stron ,w momencie gdy winne są obie strony.

- różnie bywa

53,6 % ankieterowanych rodziców uważa ,że pracownicy szkoły szybko reagują na niewłaściwe zachowania uczniów. 13 % twierdzi ,że reakcja nie jest szybka a 29 % nie wie nic na temat takich reakcji.

9. Jakie sytuacje w szkole wzbudzają Pani/Pana niepokój?

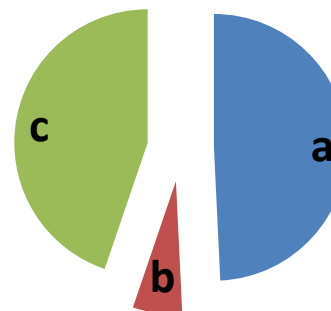
- a. Wyzywanie- **75 %**
- b. Zastraszanie- **53%**
- c. Bójki- **35%**
- d. Wymuszenia- **28%**
- e. Wyśmiewanie- **4%**
- f. Duże nagromadzenie dzieci na przerwach- **1%**
- g. Brak reakcji pań dyżurujących podczas przerw- **1%**
- h. Kradzież rzeczy z szatni i książek- **1%**

Sytuacje, które najbardziej niepokoją rodziców to : wyzywanie, zastraszanie, bójki.

10. Czy Pani/Pana zdaniem szkoła podejmuje wystarczające działania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa dzieciom?

- a. Tak – **48,5 %**
- b. Nie – **5,9%**
- c. Nie mam zdania- **44,1%**

Inne:

- uważam, że dokonałam dobrego wyboru decydując się na szkołę nr 11, ale do pełni zadowolenia brakuje nieco większego zainteresowania pań dyżurujących tym co się dzieje na korytarzu. Jako rodzic , wiele razy byłam świadkiem sytuacji konfliktowej uczniów, bez reakcji pań, które były pochłonięte rozmową
- poprawa po zmianie Dyrekcji

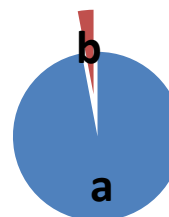
48,5 % rodziców oświadczyło, że szkoła podejmuje wystarczające działania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa dzieciom. Tylko 5,9% stwierdziło , że nie . Natomiast 44,1 % rodziców nie ma wyrobionego na ten temat zdania.

11. Jeśli w pytaniu 10 wybrano odpowiedź „Nie” prosimy ją krótko uzasadnić.

- Dziecko zostało pobite na terenie szkoły w ubiegłym roku szkolnym przez chłopca 4 lata starszego, szkoła zareagowała mówiąc, że to sprawa między dziećmi,. W momencie kiedy ja podeszłam do oprawcy mojego dziecka, następnego dnia zostałam wezwana przez dyrekcję, abym przeprosiła dziecko, które pobiło mojego syna, bo to sprawa między dziećmi a nie dorosłymi....
- Oprawcy są usprawiedliwiani a problem agresji bagatelizowany. Nauczyciel w-f poproszony o pomoc przez dziecko które padło ofiarą agresji stwierdził cyt. "trzeba sobie JAKOŚ radzić"
- Drzwi szkoły powinny być zamknięte dla rodziców i osób postronnych. Wejście na teren budynku powinno być możliwe, ale kontrolowane. Obecnie każdy może wejść o każdej porze co moim zdaniem stanowi zagrożenie dla uczniów.
- Podczas dyżurów na PRZERWACH powinny być także odwiedzane łazienki bo tam najczęściej dzieci używają przemocy, gdyż wiedzą że tam nie ma kamer.
- Wychowawca rozwiązanie problemów pozostawia rodzicom
- Po pierwsze uważam, że jest za mało nauczycieli pełniących dyżur w czasie przerwy, przez co nauczyciele nie mają szans interweniować na czas, zapobiegając bójkom między dziećmi. Po drugie, klasy pierwsze nie powinny wychodzić na przerwy razem z resztą uczniów klas starszych. Kiedy syn był w pierwszej klasie, na moją uwagę na ten temat wychowawczynie powiedziały że jest mało sal i nasza klasa dzieliła salę z inną klasą wyższą dlatego wychodzenie na przerwy musiało odbywać się wraz z dzwonkiem. Dodam że w każdej innej Puławskiej szkole pierwsze klasy wychodzą na przerwę wtedy, kiedy zdecyduje o tym wychowawca. Trzecim problemem są świetlice. Jest bardzo dużo dzieci które korzystają ze świetlicy i po mimo dużej liczby Pań dyżurujących, często dochodzi tam do różnych sytuacji niebezpiecznych. Ale jak wspomniałam wcześniej jest duża poprawa po zmianie dyrekcji. Dzieci mają zdecydowanie więcej zajęć świetlicowych. Podoba mi się to, że szkoła ograniczyła chodzenie po szkole osób dorosłych , kontrolując kto wchodzi do szkoły. Fajnie że przygotowana została ta ankieta. Rozumiem, że szkoła jest duża i utrzymanie bezpieczeństwa jest dość trudne.
- Olewanie wszystkiego przez dyrekcję SP11 Puławy

12 Czy rozmawia Pan/Pani z dziećmi o tym jak przeciwstawić się zachowaniom agresywnym ?

- a. Tak – 97 %
- b. Nie – 3%

Zdecydowana większość rodziców – 97 % prowadzi z dziećmi rozmowy na temat tego jak przeciwstawić się zachowaniom agresywnym.

13. Jeśli ma Pani/ Pan jakieś sugestie jak można zwiększyć bezpieczeństwo dzieci w szkole to prosimy je opisać

- Reagować, a nie bronić dzieci trochę bogatszych rodziców.
- Kształtowanie empatycznych postaw, więcej rozmów z dziećmi na temat przemocy i agresji, piętnowanie takich zachowań, promowanie pozytywnych wzorców, może ogólnoszkolna kampania na ten temat, ale bez moralizatorskiego tonu (akcje, przedstawienia teatralne, może uruchomienie miejsca (puszka?), gdzie można anonimowo zgłaszać przypadki lub podejrzenia agresji). Moim zdaniem trzeba próbować tak zmieniać nastawienie dzieciaków, by uważały takie zachowania za "słabe". Jeśli dzieci same zaczną się pilnować, zwiększy się ich bezpieczeństwo w szkole. Trzeba dzieciom trochę zaufać, ogólnie jestem przeciwna zwiększaniu monitorowania czy wprowadzaniu ograniczeń. Więcej uświadamiania w tym zakresie.
- Dzieci nie powinny biegać na korytarzu na przerwach, a jeżeli to robią - powinny być upominane przez nauczycieli.
- Więcej rzetelnego kontrolowania tego co się dzieje na korytarzach szkolnych (często dyżurujący Nauczyciele nie zwracają uwagi na to co się dzieje).
- Nie jest podejmowane stanowisko w stosunku do zachowania dzieci dobrze się uczących ale niegrzecznych. Dzieci uważają że im wszystko ujdzie płazem bo jest na to pozwalanie. Wystarczy że dziecko dobrze się uczy albo ma osiągnięcia sportowe. Dzieci nie są równo traktowane.
- Tak. Nauczyciele którzy ulegają rutynie swojego zawodu oraz codziennych konfliktów "szkolnych" powinni pomyśleć o zmianie zawodu
- Większa kontrola w szatni.
- Nie mam
- Uważam, że rodzice, a tym bardziej osoby postronne nie powinny mieć kontaktu z uczniami w budynku i na terenie szkoły. Co za tym idzie możliwość wejścia do budynku powinna być mocno ograniczona. Do tej pory drzwi zawsze były otwarte i nie spotkałam się żeby ktoś sprawdzał osoby wchodzące do budynku.
- Jw + rozmowa wychowawcy z uczniami nt. przemocy, kultury słowa, uprzejmości koleżeńskiej itp.
- Monitorowanie także łazienek.
- Przede wszystkim spotkania z psychologami począwszy od klas najmłodszych aby pokazywać jakie są dobre zachowania i jak przeciwstawiać się tym złym, rozmowy z wychowawcą, spotkania z policjantami, pracownikami społecznymi - ogólnie ludźmi, którzy mają do czynienia z trudnymi sytuacjami aby mogli pokazać jak się zachowywać i do czego złe zachowania mogą doprowadzić, ale jednocześnie nie strasząc dziecka tylko promując właściwe zachowania
- Zorganizowanie pogadanek w ramach godzin wychowawczych na temat bezpieczeństwa na terenie szkoły z pedagogiem szkolnym, przedstawicielami służb mundurowych tj. straż miejska, straż pożarna, policja. Dziękuję.
- W mojej opinii szkoła podejmuje wystarczającą liczbę działań zapewniających bezpieczeństwo uczniom przebywającym na jej terenie. Moje dziecko nigdy nie wspomniało, że w szkole czuje się źle lub czegoś się boi. Nie było też uczestnikiem wypadku w placówce.
- Moje dziecko jest przezywane przez kolegów w związku tym, że ma wysokie poczucie sprawiedliwości i zwraca uwagę na niewłaściwe zachowania rówieśników. Ponadto dzieci używają mnóstwo wulgarnych słów (szczególnie w boksach w szatni) W procesie nauczania zdalnego wielokrotnie dało się zauważyć, że celowo i notorycznie usuwały wybrane osoby ze spotkań z nauczycielami. Po radykalnej reakcji wychowawcy nieco się uspokoiło. W naszej klasie sytuacja dotyczyła głównie chłopców. Jeśli więc od nowego roku szkolnego będzie decyzja ministerstwa o zachowaniu formy zdalnej nauczania należy identyfikować takie incydenty i wyciągać odpowiednie konsekwencje.

- INDYWIDUALNA rozmowa z każdym dzieckiem dot. ewentualnej styczności z przemocą w szkole dot. dziecka lub innych dzieci.
- Była wprowadzona kontrola przy wchodzeniu dorosłych do budynku szkoły w ciągu lekcji. Z tego co zauważyłam Panie szatniarki nie do końca się do tego stosowały. Ale ogólnie jest OK.
- Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych we wszystkich grupach wiekowych.
- Edukować, szkolić zarówno uczniów, jak i rodziców z zakresu przeciwdziałania zachowaniom przemocowym , uczyć asertywności i sięgania po pomoc.
- Zapewnić kadrze właściwe szkolenia i podnosić poziom wiedzy z zakresu przemocowości wśród dzieci i młodzieży.
- Zapewnić kadrze właściwe wsparcie psychologiczne, prawne, które pozwoli w sposób prawidłowy reagować na zjawiska niepożądane, bez obawy o swoje bezpieczeństwo (w tym bezpieczeństwo finansowe).
- Większe zainteresowanie nauczycieli dyżurujących na korytarzach.
- Skrzynka wiadomości, sos
- Warsztaty dla dzieci - jak udzielić poszkodowanemu pierwszej pomocy. Warsztaty - jak radzić sobie z agresją rówieśniczą (tą bezpośrednią i tą w Internecie)
- Rozmowy z dziećmi, zajęcia z p. psycholog, większa izolacja młodszych dzieci (kl.1-3) od starszych, dodatkowa sala świetlicowa tak żeby dzieci nie były stłoczone.

Wnioski:

1. Spośród ankietowanych rodziców 85 % stwierdziło, że ich dziecko w ciągu ostatniego roku szkolnego nie doświadczyło żadnych form przemocy, 15,5%, że z przemocą w szkole się spotkało. Formą przemocy ,z którą najczęściej spotkały się dzieci, była przemoc fizyczna. Niewłaściwe zachowania miały miejsce przede wszystkim na terenie budynku szkoły – 95,2%. Tylko 4,8 % wskazało, że dziecko doświadczyło takiego zachowania w drodze do / ze szkoły. Dzieci doświadczają przemocy od swoich kolegów i koleżanek – 95,5 % stwierdziło , że sprawca był znany dziecku, a 4,5 % ,że nie.
O zaistniałej sytuacji informowano nauczycieli, nie było zdarzenia , które wymagałoby powiadomienia policji. 33,3 % rodziców twierdzi , że sprawca poniósł konsekwencje, 28,6 %,że nie. Natomiast 38,1% nie wie, co może świadczyć o braku zainteresowania rodziców jak problem został rozwiązany.
2. Większość rodziców uważa, że szkoła zapewnia ich dziecku poczucie bezpieczeństwa, a pracownicy szkoły szybko reagują na przejawy niewłaściwego zachowania. Niektórzy rodzice twierdzą jednak ,że nie wszyscy nauczyciele i nie zawsze reagują szybko. Powodem jest to ,że nie wiedzą o incydencie, duża liczba uczniów, nauczyciele rozmawiają na dyżurze zamiast monitorować sytuację na korytarzu, nie starają się wysłuchać obydwu stron konfliktu.
3. Sytuacje, które niepokoją rodziców to : wyzywanie, zastraszanie, bójki, wymuszanie. Zdecydowana większość rodziców rozmawia ze swoimi dziećmi o tym jak należy przeciwstawić się agresywnym zachowaniom.
4. 48,5 % ankietowanych rodziców twierdzi ,że szkoła podejmuje wystarczające działania aby zapewnić dzieciom bezpieczeństwo. 5,9 % stwierdziło, że nie a 44,1 % na temat takich działań szkoły nie ma zdania.
5. Rodzice, którzy stwierdzili , że szkoła nie podejmuje wystarczających działań aby zapewnić dzieciom bezpieczeństwo zarzucali szkole ,że nie kontroluje się tego kto wchodzi i wychodzi do/ze szkoły, bagatelizuje się problem agresji, oprawcy są usprawiedliwiani, sytuacje konfliktowe nie są właściwie rozwiązywane , nie kontroluje się tego co dzieje się w toaletach podczas przerw, za mało dyżurujących nauczycieli, brak oddzielenia dzieci młodszych od starszych podczas przerw.

Kwestionariusz wywiadu z Dyrekcją szkoły

1. Jakie działania podejmowane są w szkole w celu zapewnienia uczniom bezpieczeństwa?

- 1) Monitoring umieszczony wewnątrz i na zewnątrz budynku.
- 2) Oznakowanie dróg ewakuacyjnych.
- 3) Informacje przekazywane przez nauczycieli o zasadach właściwego, bezpiecznego zachowania uczniów szkole i poza nią (np. wychowawcy klas, nauczyciele w-f).
- 4) Dyżury nauczycieli podczas przerw.
- 5) Zakaz opuszczania budynku szkolnego w trakcie trwania zajęć oraz przerw zapisany w statucie i zamknięcie drzwi wejściowych do szatni podczas przerw, by uczniowie nie mogli jej samowolnie opuścić.
- 6) Uczniowie oddziałów zerowych mają wydzielone oddzielne skrzydło szkoły, wraz z szatnią i łazienkami. Dzieci z klas I-III przebywają na wydzielonym piętrze szkoły.
- 7) Wyznaczenie przerw obiadowych dla młodszych i starszych klas. Odrębne godziny spożywania obiadów dla zerówek i świetlicy.
- 8) Na poziomie klasy (zasady klasowe zapobiegające przemocy, lekcja wychowawcza, zajęcia integrujące klasę, zebrania z rodzicami i rozmowy indywidualne).
- 9) Programy dodatkowe realizowane na terenie szkoły podnoszące bezpieczeństwo uczniów:
 - a) Uniwersytet Dzieci – zajęcia mają celu kompleksowe wspieranie uczniów w rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem dbania o własne zdrowie, higienę, sferę emocjonalną oraz relacje z innymi. Elementy programu prowadzone były także z rodzicami podczas zebrań. Były one kompatybilne z zajęciami prowadzonymi dla uczniów.
 - b) Programy „Szkoła bez przemocy”, „Archipelag Skarbów”, „Mediacje rówieśnicze”, „Spójrz inaczej” – noszące w sobie idee przeciwdziałania przemocy w szkole przez zwiększenie świadomości problemu, zmianę postaw wobec przemocy, a także wykorzystywanie dostępnego wsparcia i narzędzi z włączeniem w nie uczniów.
- 10) Organizowanie spotkań, prelekcji oraz warsztatów dla rodziców, nauczycieli i uczniów, mających na celu uświadomienie współczesnych zagrożeń i sposobów radzenia sobie z nimi przy współpracy z instytucjami wspierającymi działania szkoły tj.: Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Puławach, Komendą Miejską Policji w Puławach, Fundacją „Praesterno”, Strażą Miejską.
- 11) Szkolenia z zakresu bhp oraz udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej dla nowozatrudnionych pracowników.
- 12) Uczniowie mają zakaz używania telefonów komórkowych na terenie szkoły (cyberprzemoc, nagrywanie innych uczniów) i mają obowiązek oddać go nauczycielowi w przypadku złamania zakazu.

- 13) Uczniowie klas VI spotykają się z przedstawicielami KPP, w celu poznania problemu odpowiedzialności prawnej nieletnich.
- 14) Akcja „Tydzień Bezpiecznego Internetu”.
- 15) Programy profilaktyczne realizowane przez pedagogów i psychologów szkolnych.
- 16) Próbna ewakuacja szkoły.
- 17) Kącik Prawny na stronie internetowej szkoły.

2. Jakie działania realizowane są w szkole mające na celu wzmocnienie w uczniach poczucia bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły?

- 1) Wychowanie komunikacyjne w szkole, dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych przez różne instytucje (odblaski, książeczki, broszury i naklejki edukacyjne). Konkursy wiedzy na temat ruchu drogowego.
- 2) Prowadzenie zajęć specjalistycznych. Pogadanki na temat bezpiecznej drogi do i ze szkoły.
- 3) Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Strażą Pożarną, Sądem itp. w zakresie promocji zasad bezpieczeństwa.

3. Jakie rodzaje przemocy i agresji pojawiają się w szkole?

- 1) Występowanie agresji rówieśniczej m.in: wyzywanie, grożenie, wyśmiewanie, popychanie, bójki, cyberprzemoc, itp.;
- 2) Niestosowne odzywki i zachowania wobec pracowników szkoły, szczególnie obsługi.

4. Do kogo uczniowie najczęściej zgłaszają się w sytuacji, gdy stają się ofiarami przemocy?

Najczęściej do wychowawcy, rodzica. Kolegi lub koleżanki by się wyzalić. Rzadziej do pedagoga/psychologa bezpośrednio. Często też pierwszą osobą informowaną jest nauczyciel dyżurujący lub nauczyciel przedmiotu. Dyrektor sporadycznie wg zasady, że sprawy winny mieć przebieg od dołu do góry.

5. Jakie działania są podejmowane w kierunku ofiary i sprawcy ?

- 1) Rozmowy ze sprawcami i ofiarami przemocy.
- 2) Pomaganie agresorom i ofiarom w radzeniu sobie z problemem.
- 3) Zawieranie kontraktów.
- 4) Rozmowy z rodzicami, których dzieci były ofiarą lub sprawcą.
- 5) Angażowanie uczniów mediatorów.

- 6) Wsparcie ze strony szkoły dla rodziców poprzez pomoc psychologa lub pedagoga szkolnego.
- 7) Sporadycznie zmiana klasy.

6. Jakie procedury i dokumenty regulują kwestie bezpieczeństwa w szkole?

- 1) Statut.
- 2) Program profilaktyczno-wychowawczy.
- 3) Zarządzenia dyrektora dotyczące wprowadzenia regulaminów m.in.: dyżurów nauczycieli, organizowania wycieczek, korzystania z szatni szkolnej, basenu, sali gimnastycznej, obiektów sportowych zewnętrznych, itp.
- 4) Inne komunikaty, polecenia wydawane pracownikom w miarę potrzeb.
- 5) W tym roku wyjątkowo procedury związane z COVID-19.

7. Czy istnieją w szkole miejsca, w których najczęściej dochodzi do aktów agresji?

Toalety, szatnia szkolna (szczególnie przy sklepiku szkolnym), szatnie przy sali gimnastycznej. Zdarzają się również od czasu do czasu w stołówce.

8. Czy stan techniczny obiektu i jego wyposażenie gwarantują uczniom bezpieczeństwo?

Generalnie tak, choćby poprzez możliwość funkcjonowania szkoły po kontrolach różnych instytucji (SANEPID, nadzór budowlany, inspektor bhp z CUW, straż pożarna, itp., itd.). Systematycznie i w miarę posiadanych środków finansowych odnawianie i remont poszczególnych fragmentów szkoły.

Podsumowanie

Uczniowie czują się bezpiecznie na terenie szkoły, ponieważ nauczyciele pełnią dyżury na przerwach. Według uczniów w szkole panuje raczej życzliwa atmosfera. Oczywiście mają miejsce negatywne zachowania, ale dochodzi do nich rzadko. Uczniowie czują się także bezpiecznie w drodze do/ze szkoły. Nauczyciele i rodzice uważają, że uczniowie wiedzą do kogo mogą się zwrócić o pomoc w trudnej sytuacji. Jednak wśród wskazanych osób zaufaniem uczniów cieszą się koleżanki i koledzy, w następnej kolejności rodzice, a dopiero potem wychowawca, inny nauczyciel, pedagog. Taki wybór skłania do refleksji, czy wychowawcy wywiązują się ze swojej roli opiekuńczo-wychowawczej, tworząc szczególną więź z wychowankami. Należałoby także pozyskać informacje z czego wynika fakt, że 33,3% uczniów w sytuacji kiedy doświadcza lub jest świadkiem przemocy nie informuje o tym nikogo. Również nauczyciele i rodzice są przekonani, że szkoła zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa. Nauczyciele wymieniają wiele działań, które są podejmowane w celu zapewnienia bezpieczeństwa. Jest to zrozumiałe, ponieważ sami inicjują lub uczestniczą w tego typu działaniach. Spora grupa rodziców także dostrzega te działania, co stawia szkołę w dobrym świetle. Uczniowie również potrafią wymienić działania podejmowane w szkole służące poprawie bezpieczeństwa, ale wymieniają tylko niektóre z tych działań. Może warto by było zmienić ten stan rzeczy tak, aby zyskać w uczniach świadomych zwolenników podejmowanych działań. O oczekiwanych zachowaniach uczniów informują wychowawcy i inni nauczyciele podczas zajęć szkolnych, zapoznając ich ze Statutem, systemem oceny zachowania, regulaminami i konsekwencjami wynikającymi z ich nieprzestrzegania. Odbywają się one w formie pogadank, tematycznych zajęć w ramach godzin wychowawczych, z wykorzystaniem filmów edukacyjnych, rozmów z uczniami w konkretnej sytuacji problemowej. Uczniowie „raczej tak” przestrzegają norm społecznych. Wśród negatywnych zachowań występujących w szkole dominuje bardziej agresja słowna niż fizyczna. Miejscami, które zostały wskazane jako te, w których może dochodzić do niebezpiecznych zachowań są: szatnia, sklepik szkolny, toalety, stołówka, klatki schodowe. Zdaniem większości respondentów nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe zachowania uczniów. Twierdzą tak nauczyciele, uczniowie oraz rodzice. Szkoła podejmuje wiele działań, aby zapewnić dzieciom bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Drogi ewakuacyjne są oznaczone i niezastawione. Zapewnione są prawidłowe warunki ewakuacji z budynku. Odbywają się próbne akcje ewakuacji. Teren szkoły jest ogrodzony. Dokonuje się systematycznego przeglądu technicznego obiektu. Z zebranych opinii na temat stanu technicznego całego obiektu szkolnego i jego wyposażenia wynika, że najlepiej oceniono sale lekcyjne, salę sportową, bibliotekę i stołówkę. Nieco gorzej korytarze i klatki schodowe, szatnię i toalety. Klasy szkolne spełniają wymogi dotyczące oświetlenia, bezpieczeństwa mebli i wystroju. Pracownie chemiczne posiadają odpowiednie regulaminy, a środki chemiczne są odpowiednio oznakowane i właściwie przechowywane. W dziennikach lekcyjnych są zapisy mówiące o zapoznaniu uczniów z zasadami BHP na zajęciach lekcyjnych. Nauczyciele są przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy i przepisów BHP. Powołany został specjalny zespół do udzielania pierwszej pomocy. Szkoła zapewnia uczniom właściwą opiekę medyczną – działa gabinet pielęgniarki. Szkoła zapewnia także właściwe warunki sanitarne. Zastrzeżenia budzi brak papieru w toaletach i zepsute natryski przy sali gimnastycznej. Szkoła posiada

opracowane zasady organizacji wycieczek przedmiotowych, krajoznawczych. W szkole jest monitoring, opracowany plan dyżurów, uczniowie nie mogą opuszczać budynku szkoły w trakcie zajęć oraz podczas przerw. Prowadzona jest kontrola osób, które wchodzi do szkoły. Uczniowie oddziałów zerowych mają wydzielone oddzielne skrzydło szkoły wraz z szatnią i łazienkami. Dzieci z klas I-III przebywają na wydzielonym piętrze szkoły. Wyznaczone są przerwy obiadowe dla młodszych i starszych klas. Odrębne godziny spożywania obiadów dla zerówek i świetlicy. Aby wzmocnić poczucie bezpieczeństwa w drodze do/ze szkoły prowadzone jest wychowanie komunikacyjne, organizowane są konkursy na temat ruchu drogowego, egzaminy sprawdzające kwalifikacje niezbędne do uzyskania karty rowerowej. Dzieciom rozdawane są odbłaski, książeczki, broszury i naklejki edukacyjne. Dokumentacja szkolna potwierdza przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny. Działania szkoły analizowane były w oparciu o następujące dokumenty: Statut szkoły, Program profilaktyczno-wychowawczy, Regulamin organizacji wycieczek szkolnych, regulamin dyżurów nauczycieli, korzystania z szatni szkolnej, basenu, sali gimnastycznej, obiektów sportowych zewnętrznych, dziennik lekcyjny. Szkoła podejmuje wiele działań wychowawczych i profilaktycznych w celu eliminowania zagrożeń i wzmocnienia właściwych zachowań. Są to następujące działania: zapoznanie uczniów ze Statutem Szkoły, regulaminami, zasadami BHP, Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania, realizacja programu profilaktyczno-wychowawczego, współpraca nauczycieli z psychologiem, pedagogiem, rodzicami uczniów, zapewnienie właściwej opieki podczas pobytu w szkole, na imprezach, wycieczkach i wyjściach dydaktycznych, stosowanie systemu kar i nagród przewidzianych Statutem, spotkania ze specjalistami m.in. z Policją, Strażą Miejską, realizacja programów: „Szkoła bez przemocy”, „Archipelag Skarbów”, „Mediacje rówieśnicze”, „Spójrz inaczej”, „Uniwersytet dzieci”. W tym względzie szkoła współpracuje również z wieloma instytucjami m.in. z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Strażą Pożarną, Sądem, Fundacją Praesterno.

Odpowiedzi na pytania kluczowe:

1. Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie.
2. Uczniowie potrafią wymienić niektóre działania podejmowane przez szkołę, służące poprawie bezpieczeństwa.
3. Uczniowie czują się bezpiecznie w drodze do/ze szkoły.
4. Rodzice uważają, że szkoła na swoim terenie zapewnia dzieciom bezpieczeństwo.
5. Nauczyciele uważają, że szkoła podejmuje wystarczające działania na rzecz bezpieczeństwa dzieci.
6. Niestety w szkole zdarzają się niewłaściwe zachowania, ale nie są nagminne. Jest to zwłaszcza agresja słowna.
7. Miejsca, w których dochodzi do niewłaściwych zachowań to: szatnia, okolice sklepiku szkolnego, toalety, korytarze i klatki schodowe, stołówka.
8. Generalnie uczniowie jeśli spotykają się z agresją, to raczej na terenie budynku szkolnego.
9. Uczniowie posiadają wiedzę na temat tego, jakie działania podjąć w sytuacji gdy doświadczają przemocy.
10. Szkoła podejmuje wiele działań mających na celu eliminację negatywnych zachowań oraz wzmocnienie właściwych postaw.

Mocne strony

1. Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie.
2. Uczniowie czują się bezpiecznie w drodze do/ze szkoły.
3. W szkole panuje atmosfera życzliwości.
4. Rodzice uważają, że szkoła na swoim terenie zapewnia dzieciom bezpieczeństwo.
5. Nauczyciele twierdzą, że działania szkoły w zakresie bezpieczeństwa fizycznego są wystarczające.
6. Uczniowie mają zapewnioną opiekę medyczną.
7. Stan techniczny obiektu i jego wyposażenie nie budzi zastrzeżeń.
8. Szkoła posiada dokumentację dotyczącą zasad bezpieczeństwa i higieny zgodnie z obowiązującym prawem.
9. Szkoła podejmuje różnorodne działania w celu zapewnienia uczniom bezpieczeństwa.
10. Uczniowie wiedzą do kogo zwrócić się o pomoc w razie potrzeby.
11. Większość nauczycieli w zdecydowany sposób reaguje na przejawy niewłaściwego zachowania.
12. Uczniowie w szkole mogą liczyć na pomoc i wsparcie psychologiczne oraz opiekę pedagogiczną.
13. Szkoła współpracuje z wieloma instytucjami w celu realizacji programu profilaktyczno – wychowawczego.
14. Normy społeczne w szkole są przestrzegane.

15. W przypadku naruszania norm społecznych i zasad bezpieczeństwa podejmowane są działania wychowawcze, które eliminują bądź zmniejszają zagrożenia oraz wzmacniają właściwe zachowania.

Słabe strony

1. Warunki sanitarne w szkole budzą zastrzeżenia .
2. Nie wszyscy uczniowie przestrzegają norm i zasad obowiązujących w szkole mimo, iż znają konsekwencje niewłaściwego zachowania.
3. Uczniowie nie dostrzegają wielu działań realizowanych w szkole a służących poprawie bezpieczeństwa.
4. W szkole są miejsca, w których dochodzi do niewłaściwych zachowań.
5. Uczniowie nie darzą zaufaniem wychowawców, o problemach informują najpierw kolegów i koleżanki oraz rodziców.
6. Spora grupa uczniów o sytuacjach niebezpiecznych nie informuje nikogo.
7. Niektórzy nauczyciele nie wypełniają właściwie swoich obowiązków podczas pełnienia dyżurów.
8. Nie wszyscy nauczyciele pilnują przestrzegania zasad przyjętych na stołówce.
9. Bieganie zwłaszcza młodszych uczniów po korytarzach i klatkach schodowych i brak reakcji dziecka na upomnienia.
10. Jest grupa rodziców, która nie interesuje się działaniami szkoły w zakresie bezpieczeństwa i jest nieświadoma takich działań.

Rekomendacje:

1. Nauczyciele dyżurujący na stołówce powinni bardziej zwracać uwagę na tłok przy barierce.
2. Nauczyciele dyżurujący przy sklepiku powinni dyscyplinować uczniów, aby się nie przepychali i spokojnie czekali na swoją kolej.
3. Konsekwentne stosowanie systemu kar i nagród.
4. Nauczyciele na dyżurze powinni monitorować sytuację, a nie prowadzić rozmowy.
5. Więcej godzin wychowawczych poświęconych właściwym relacjom interpersonalnym.
6. Uczenie właściwych reakcji w sytuacji agresywnego zachowania.
7. Praca nad budowaniem relacji zaufania między wychowawcą a uczniem.
8. Poprawa stanu technicznego natrysków i toalet przy sali gimnastycznej.
9. Nauczyciele dyżurujący powinni częściej zaglądać do toalet.
10. Zwracanie uwagi, aby uczniowie nie biegali po korytarzach zwłaszcza ci z młodszych klas.
11. Konsekwentne przestrzeganie zasad obowiązujących na stołówce szkolnej.
12. Informowanie rodziców na zebraniach o działaniach podejmowanych przez szkołę, zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa.
13. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczania przypadków przemocy słownej.